

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia körlevele a Föld napja alkalmából

Kedves Testvérek!

Április 22. a Föld napja, amelyen 175 országban számos akcióval irányítják a figyelmet Földünk ökológiai értékeinek megóvására. Ezen alkalomból a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia körlevélben hívja fel a hívek figyelmét a keresztyén ember Földünkért, közvetlen környezetünkért viselt felelősségére.

A teremtett világ védelme a Katolikus Egyház tanításának egyik fontos gondolata, amely korunkban aktuálisabb, mint valaha. Ferenc pápa – aki Róma püspökeként a szegények és a természet védelme iránti elkötelezettségből vette fel a természet védőszentjeként tisztelt Assisi Szent Ferenc nevét – különösen nagy hangsúlyt fektet erre a témára.

A Szentatya 2015-ben adta ki *Laudato Si'* kezdetű enciklikáját „közös otthonunk gondozásáról”, amelynek első bekezdése így szól:

„»Áldott légy, Uram« – énekelte Assisi Szent Ferenc. Ezzel a gyönyörű himnusszal arra emlékeztetett minket, hogy közös otthonunk olyan, mint egy nővér, akivel osztozunk a létben és olyan, mint egy szép anya, aki karjába zár minket: »Áldott légy, Uram, földanya-nővérünkért, ki fenntart és ellát minket, gyümölcsöket terem, színes virágokat és füvet!«”.¹

A Szentatya enciklikájának első sorai méltón és világosan fejezik ki a keresztyén ember és a természet eredeti kapcsolatát. Ez a kapcsolat azonban az elmúlt évszázadokban, a felvilágosodás és az ipari forradalom óta eltelt időszakban megváltozott, ezt pedig „földanya-nővérünk” sínylette meg. Itt az idő, hogy megváltozzunk és megváltoztassuk a világot – a Szentatya szavaival élve: ökológiai megtérésre van szükség.

„Ha »a külső sivatagok azért szaporodtak el a világon, mert a belső sivatagok szétterjedtek«, a környezeti válság mély belső megtérésre hívó felszólítás. De azt is el kell ismernünk, hogy vannak olyan elkötelezett és imádságos keresztyének, akik – a realizmus és pragmatizmus ürügyén – nem egyszer kinevetik a környezet miatti aggodalmakat. Mások passzívak, nem határozzák el magukat szokásaik megváltoztatására és így inkoherenssé válnak. Ökológiai megtérésre van tehát szükségük, amely azt jelenti: engedik, hogy Jézussal való találkozásuk minden következménye megjelenjen az őket körülvevő világhoz fűződő kapcsolataikban. Annak a hivatásnak a megélése, hogy védelmezői legyünk Isten művének, lényegi része az erényes életnek, nem valami szabadon választható feladat, s nem is a keresztyén tapasztalat másodlagos szempontja”.²

A Föld napja alkalmából felidézve a Szentatya gondolatait Isten művének védelmezéséről, érdemes körbetekintenünk Magyarországon: milyen ránk bízott tájakban, természeti értékekben és erőforrásokban láthatjuk közvetlen környezetünkben, hazánkban a Teremtés csodáját. Körülvesznek minket vizeink, termőföldjeink, gyümölcsöseink és erdőink, egymástól elválaszthatatlan egységben hirdetik Isten dicsőségét és táplálnak mindannyiunkat. Ebben az egységben kiemelt szerepük van az erdőknek, ami nem csupán anyagiakban felbecsülhetetlen értékű életközösség, hanem az összes többi, tehát a vizek, a termőföld és az emberek védelmezője. Ahol az erdő gyarapodik, ott nem terjed a sivatag. Az erdő óvja a vizek tisztaságát, megakadályozza, hogy a termőföld terméketlenné váljon, megújuló

¹ *Laudato Si'*, 1.

² *Laudato Si'*, 217.

nyersanyagokat és energiaforrást ad és biztosítja számunkra a testi és lelki megújulást a természet közelségében. Az erdő védelmezi Isten művét, miközben maga is az Ő alkotása. Ha tehát követjük a Szentatya útmutatását és elhiszük, hogy feladatunk és keresztény hivatásunk része a természeti értékek mint Isten műveinek védelmezése, akkor ezt a legkézenfekvőbb módon a közvetlen környezetünkben tudjuk megvalósítani.

De hogyan kezdjük a megvalósítást? A legfontosabb útmutatás, amelyet Ferenc pápa ad: **közösen**.

*„Ahhoz, hogy megoldjunk egy ilyen bonyolult helyzetet, amilyennel a mostani világnak szembe kell néznie, nem elég, ha mindannyian külön-külön jobbra válunk. Az egymástól elszigetelt egyének elveszíthetik képességüket és szabadságukat arra, hogy legyőzzék az instrumentális ész logikáját és kiszolgáltatva maradnak az erkölcs nélküli, a társadalmi és környezeti érték nélküli fogyasztói gondolkodás kénye-kedvének. A társadalmi problémákra közösségi hálóval kell válaszolni, nem pusztán az egyéni javak összegzésével: »Ennek a feladatnak a követelményei akkorára növekedtek, hogy egyéni kezdeményezésekkel és individualista szellemben nevelt egyének összefogásával nem lesznek teljesíthetők. Az erők összefogását és a megvalósítás egységét teszik szükségessé«. A tartós változás dinamizmusának elindításához szükséges ökológiai megtérés egyben közösségi megtérés is”.*³

A Szentatya összefogásra, kapcsolódásra, együttes cselekvésre hív bennünket. Ahogyan az erdő fái együtt, közösen alkotják az erdőt, úgy kell nekünk is együtt dolgoznunk Isten műve védelmezésén.

A magyar nyelv gyönyörű. Ahogyan az Egyházban az emberek között megvalósuló **szeretközösségről** beszélünk, úgy a magyar tudományos nyelv **életközösségnek** nevezi az élőlények egy helyen és egymásra utalt kapcsolatban élő csoportját. Ebben a vonatkozásban is gondolhatunk példaként az erdőre, a legösszetettebb életközösségre, amely Isten művének része és jelképe: ha vigyázunk rájuk, abban valamennyien megélhetjük a Szentatya ökológiai megtérésre irányuló felhívását.

Mindannyiunk életútja más és más lelki tájakon vezet, munkánk és hivatásunk más és más feladatokat ad. A természeti értékek, az erdők megóvása melletti elköteleződés azonban összekapcsolhat bennünket. A Föld napja alkalmából arra buzdítjuk a híveket, hogy plébániai közösségekben, hittan csoportokban, imakörökben és lelkiségi mozgalmakban együttesen éljük és valósítsuk meg ezt a nagy, közös küldetést: Isten művének, a teremtett világnak a megóvását.

Ehhez kérjük Isten segítségét Ferenc pápa szavaival:

*„Mindenható Isten,
te az egész világmindenségben,
de legkisebb teremtményedben is jelen vagy,
és gyengéd szeretettel veszed körül
mindazt, mi létezik.
Öntsd belénk szereteted erejét,
hogy óvjuk az életet és a szépséget,
tölts el minket békével,*

³ Laudato Si', 219.

*hogy fivérként és nővérként éljünk,
és ne ártsunk senkinek!
Szegények Istene,
segíts, hogy megmentjük azokat,
akik e földön magukra hagyva és elfeledve élnek,
de akik olyan értékesek szemedben!
Gyógyítsd meg életünket,
hogy védelmezői legyünk a világnak,
ne kifosztói,
a szépség terjesztői legyünk,
ne a szennyezésé és a pusztításé!
Érintsd meg azok szívét,
akik csak haszonra törekszenek,
a szegények és a föld kárára!
Taníts meg, hogy felfedezzük minden dolog értékét,
hogy ámulattal tekintsünk rájuk,
hogy felismerjük: szoros egységben vagyunk
minden teremtménnyel
végtelen világosságod felé vezető utunkon!
Köszönjük, hogy minden nap velünk vagy!
Kérünk, légy segítségünkre
az igazságosságért, a szeretetért és a békéért
folytatott küzdelmünkben!”⁴*

Budapest, 2024. április 17.

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

⁴ Laudato Si', *Ima a Földünkért.*